

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-
LESZCZYNY OBEJMUJĄCEGO OBSZAR W REJONIE
ULICY NOWY DWÓR W OBRĘBIE LESZCZYNY**

Inwestor:

**Urząd Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny
ul. Parkowa 9
44-230 Czerwionka-Leszczyny**

Zakres prac:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zespół autorski:

mgr Tomasz Miłowski
mgr Łukasz Pomykoł

3 września 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	9
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE	9
2.4 WODY PODZIEMNE	10
2.5 KLIMAT	10
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI	10
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	10
2.6.2 GLEBY	11
2.7 ZASOBY NATURALNE	11
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	12
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE	12
2.10 KRAJOBRAZ	13
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	13
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	13
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	14
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	15
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	15
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	15
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI	16
5.5.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	16
5.5.2 WPŁYW NA GLEBY	16
5.6 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	16
5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	16
5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. I KORYTARZE EKOLOGICZNE	17
5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	18
5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	18
5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	18
5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	18
5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	20
5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	21
5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI	21
5.11.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	21
5.11.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	22
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	22

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	22
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	23
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	23
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	24
11. LITERATURA	28
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	28

Spis rysunków

Rys. 1 **Położenie geograficzne analizowanego terenu**

Rys. 2 **Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji**

Oświadczenie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Łukasz Pomykoł spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2007 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny gospodarki przestrzennej oraz w latach 2010 – 2024 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2024 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny obejmującego obszar położony w rejonie ul. Nowy Dwór w obrębie Leszczyny, w rejonie istniejącej oczyszczalni ścieków.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Czerwionka-Leszczyny oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Czerwionka-Leszczyny powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny przyjęte uchwałą nr L/590/10/ Rady Miejskiej w Czerwionce–Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r. wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce–Leszczynach z dnia 25 października 2013 r. oraz zmianą wprowadzoną Uchwałą NR LXIII/598/23 Rady Miejskiej w Czerwionce–Leszczynach z dnia 31 marca 2023 r.,
- Uchwała Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny - obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w sierpniu 2024 r.,

- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Czerwionka-Leszczyny powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w gminie miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, położony w rejonie ul. Nowy Dwór w obrębie Leszczyny, w rejonie istniejącej oczyszczalni ścieków. MPZP procedowany jest na podstawie uchwałą nr III/28/24 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 3 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny obejmującego obszar w rejonie ul. Nowy Dwór w obrębie Leszczyny. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 29,8 ha. Uchwalenie planu miejscowego stanowi kolejny etap prac mających na celu stworzenie możliwości realizacji gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej oczyszczalni ścieków. Dokonana w 2023 r. zmiana ustaleń studium dla przedmiotowego terenu umożliwiła zmianę zapisów obowiązującego dotychczas na tym terenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 2002 r. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 2022 r. ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- IK – teren kanalizacji;
- IO - tereny gospodarowania odpadami;

- KDD – teren drogi dojazdowej;
- L - teren lasu;
- Z – tereny zieleni.

Projekt mpzp ustala w części północno-wschodniej zgodnie ze stanem faktycznym teren 1IK – kanalizacji. W części południowo-zachodniej, również zgodnie ze stanem faktycznym wskazano teren gospodarowania odpadami 1IO, przy czym w stosunku do stanu obecnego projekt planu umożliwi przesunięcie terenów gospodarowania odpadami o tereny zadrzewień, które znajdują się na południe i zachód od obecnego terenu zakładu (poszerzenie o ok. 30 – 50 metrów). Natomiast w części południowo-wschodniej wskazano teren 2IO, w miejscu gdzie obecnie znajdują się ruderalne zadrzewienia (teren na południe od oczyszczalni ścieków). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 poz. 2404) na terenach IO – gospodarowania odpadami możliwe jest powstanie następujących terenów:

- Teren zakładów unieszkodliwiania odpadów
- Teren spalarni odpadów
- Teren punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- Teren instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych

W tekście planu z katalogu dopuszczalnych przeznaczeń wyłączono składowiska odpadów oraz teren unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

Tereny objęte planem są już w dużej mierze przekształcone na skutek działalności oczyszczalni ścieków oraz firmy Foxmet zajmującej się m.in. gospodarką odpadami, praktycznie nie występują tu jakiegokolwiek cenne walory przyrody ożywionej. Tereny te dawniej oraz obecnie pełnią funkcję związaną z gospodarką odpadami i oczyszczaniem ścieków, które powodują szereg negatywnych oddziaływań np. poprzez pylenie, hałas, spływy zanieczyszczonych wód, ruch pojazdów, emisje gazów, odory. Na analizowanym terenie umożliwiono poszerzenie funkcji IO – gospodarowania odpadami, co wpłynie na powstanie ewentualnych nowych oddziaływań, ale tak jak już to wskazano, są to tereny już przekształcone oraz oddalone od zabudowy mieszkaniowej. Wszelkie te działalności mogą prowadzić do powstania znaczących oddziaływań różnorodnego typu, na dzień dzisiejszy jednak trudno je przewidzieć, nie znając jakichkolwiek technologii, ani rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. Nie mniej powstanie tego typu obiektów będzie wymagało przeprowadzenia szczegółowych procedur na dalszych etapach postępowania.

W związku z brakiem cennych siedlisk przyrodniczych nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną, zajęte będą tylko małowartościowe zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Natomiast lokalizacja nowej zabudowy związanej z gospodarką odpadami będzie mogła generować znaczące oddziaływania na środowisko. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że tereny te były już w dużej mierze w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji i przekształceń

w obowiązujących mpzp, a także już na dzień dzisiejszy od wielu lat mocno oddziałują na środowisko. Bardzo istotne jest, że położone są one w znacznym oddaleniu od jakiejkolwiek zabudowy mieszkaniowej, co w znacznym stopniu minimalizuje jakiejkolwiek zagrożenia oraz ogranicza możliwość wystąpienia konfliktów społecznych.

Rysunek 1 Obowiązujący na analizowanym terenie mpzp z 2002 r. (na podstawie portalu e-mapa)

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Analizowany obszar położony jest w gminie miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, w jej części miejskiej, w dzielnicy Leszczyny, w rejonie oczyszczalni ścieków. Opracowaniem objęty jest teren oczyszczalni oraz siedziba firmy Foxmet sp. z o.o., która zajmuje się wyburzeniami, skupem złomu oraz gospodarką odpadami. W otoczeniu tych terenów porastają zadrzewienia w formie niewielkich lasów po części o charakterze ruderalnych samosiejek wyrosłych tu na skutek naturalnej sukcesji. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 29,8 ha.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były przedmiotem eksploatacji. Na dużej części podłoża miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu tworzone przez ropy piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich **Nb**, a także ropy i piaski z sydereytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich **Ns**.² Bezpośrednio w rejonie gdzie znajduje się analizowany teren w podłożu występuje płat warstw kędzierzyńskich **Ns**. W północnej części terenu utwory te odsłaniają się również na powierzchni, na Szczegółowej Mapie Geologicznej Polski ark. Rybnik³ są one ujęte jako **M₂** ropy, ropy, mułki, piaski, piaskowce i żwiry oraz gipsy, anhydryty, sole kamienne i tufity. Natomiast część południową terenu stanowi skłon wyniesienia równiny wodnolodowcowej pokryty glinami zwałowymi **gzw⁸Q_{p3}⁹**. Powierzchniowa budowa geologiczna jest tu w sposób znaczący zmieniona na skutek realizacji obiektów oczyszczalni ścieków oraz terenu firmy Foxmet.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące i stojące

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek ciek, nawet w postaci niewielkich rowów melioracyjnych, brak jest również zbiorników wód powierzchniowych, za wyjątkiem kilku zbiorników technicznych stanowiących element oczyszczalni ścieków. Poza wschodnią granicą terenu przepływa ciek Bierawka, zaś poza granicą zachodnią niewielki ciek bez nazwy, płynący jednak, podobnie jak i Bierawka głęboko wciętą doliną.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie wskazywano obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wg materiałów KZGW, brak jest również terenów narażonych na ewentualne podtopienia.

Ujęcia wód powierzchniowych oraz ich strefy ochronne

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym terenie nie wydzielono cieków jako JCWP, natomiast jego całość znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW60006115838.

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ analizowany obszar położony jest w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII7. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik⁵ w podłożu analizowanego obszaru nie wydzielono użytkowych poziomów wodonośnych.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym obszarze nie występują Główne ani Lokalne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany obszar znajduje się w JCWPd nr PLGW6000143.

Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych lub podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowany obszar leży we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia – 2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest na wyniesieniu i skłonie lekko pofalowanej wysoczyzny morenowej płaskiej, której morfologia kształtuje tę część Płaskowyżu Rybnickiego. Wysoczyzna rozciąga się na całym terenie na którym niegdyś ulokowane było

⁴ Mapa Hydrogeologiczna Polski 1 : 200000, ark. Cieszyn WG, 1983 r.,

⁵ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

gospodarstwo rolne Nowy Dwór, zaś po stronie wschodniej, zachodniej i północnej zaznacza się jej skłon, który opada do doliny Bierawki i do dolinek mniejszych cieków. Rzędne wynoszą o 248 – 250 m n.p.m. Powierzchnia terenu jest tu znacznie przekształcona na skutek realizacji obiektów oczyszczalni ścieków i terenów firmy Foxmet.

Rysunek 2 Ukształtowanie terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zagrożenie osuwiskowe

Z bazy danych SOPO oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny wynika, że na analizowanym obszarze nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na analizowanym terenie pierwotnie występowały gleby psudobielicowe oraz gleby brunatne wylugowane zaliczone do kompleksu żytniego słabego. Zgodnie z mapą ewidencyjną miasta Czerwionka-Leszczyny w części północno-zachodniej i południowo-wschodniej wskazywano grunty orne klasy RIVa, RIVb, RV i RV, jednak obecnie na tym terenie jakiegokolwiek uprawy polowe nie są prowadzone, dawne grunty orne porastają zadrzewieniami wyrosłymi na skutek naturalnej sukcesji w wieku ok. 30 – 40 lat.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego terenu występują złoża węgla kamiennego Dębieńsko (ID Midas 347) i Dębieńsko 1 (ID Midas 11191), granice tych złóż pokrywają się. W przeszłości dla eksploatacji złoża węgla kamiennego „Dębieńsko 1” wyznaczono obszar i teren górniczy „Dębieńsko 1”, które jednak zostały już zniesione. Złoże „Dębieńsko

1” planowane było do wydobywania, ale od momentu udzielenia koncesji w 2008 r. jakiegokolwiek uruchomienie eksploatacji nie nastąpiło.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren obejmuje zabudowę oczyszczalni ścieków należącą do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Czerwionka-Leszczyny sp. z o.o., które zajmują centralną i północno-wschodnią część terenu. W części zachodniej znajduje się teren firmy Foxmet sp. z o.o. Przez centralną część obszaru z północy na południe przebiega ulica Nowy Dwór, która obsługuje dojazd do obu opisanych powyżej obiektów, głównie dość intensywny, związany z ruchem samochodów ciężarowych. Na pozostałych terenach, w otoczeniu obu obiektów rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym, wyrosłe prawdopodobnie na skutek naturalnej sukcesji, o wieku ok. 25 – 40 lat. Skład tych zadrzewień jest bardzo zróżnicowany, występują tu klony, brzozy, czeremchy amerykańskie, robinie akacjowe, dęby, leszczyny, topole oraz szereg innych gatunków. Zadrzewienia te nie są wydzielone jako lasy, choć od strony formalnej, ze względu na wiek powoli nabierają już charakteru leśnego. Natomiast w części północno-zachodniej, na skraju dolinki ciek, rośnie pas dębów o rozmiarach pomnikowych, które są wskazane jako użytek leśny Ls. Zgodnie z planem urządzania lasu wskazano tu las dębowy o wieku 120 lat. Część drzew, które tu rosną osiąga rozmiary pomnikowe i spełniają one kryteria pomników przyrody (obwód powyżej 300 cm). Drzewa te rosną na północno-zachodnim obrzeżu terenu 1L i 1Z. Na pozostałych obszarach brak jest wartości przyrodniczych, tereny obu zakładów są silnie przekształcone, a tereny zadrzewień w części południowo-wschodniej i północno-zachodniej nie mają dużej wartości przyrodniczej, stanowią je wyrosłe na skutek naturalnej sukcesji drzewa o charakterze ruderalnym.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 I KORYTARZE EKOLOGICZNE

Cały analizowany teren leży w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich” utworzono na drodze Rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 XI 1993 r. (Dz. U. Woj. Katowickiego z 1993 r. Nr 15, poz. 130). W roku 2000 na wniosek Elektrociepłowni Rybnik nastąpiła zmiana granic parku na podstawie Rozporządzenia Wojewody Śląskiego Nr 37/2000 z dnia 28 września 2000 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2000 r. nr 35, poz. 548). Wyłączone zostały: obszar elektrowni Rybnik, Zbiornik Rybnicki oraz przyległe tereny zurbanizowane.

Park o powierzchni 50470 ha obejmuje gminy: Nędza, Kuźnia Raciborska oraz częściowo gminy: Knurów, Czerwionka – Leszczyny, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Lyski, Gaszowice, Jejkowice, Racibórz, Sośnicowice i Pilchowice województwa śląskiego – są to tereny Nadleśnictw: Rudy, Rudziniec i Rybnik. Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw polnych i zabudowań było zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo – kulturowych, kulturowych i rekreacyjnych. W granicach Parku znalazł się obszar łączący doliny największych polskich rzek Odry i Wisły z centralnie przepływającą rzeką Rudą, pokryty na znacznych powierzchniach kompleksami

leśnymi i rolniczymi. Teren Parku charakteryzuje się atrakcyjnością przyrodniczą związaną z zachowaną szatą roślinną i ukształtowaniem terenu oraz dużymi wartościami kulturowymi zapoczątkowanymi przez leśno – rybacką gospodarke cystersów.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo upływu ponad 31 lat od ustanowienia parku wciąż nie ma planu jego ochrony – a więc dokumentu który winien integrować wszelkie działania na terenie parku. Brak jest również jakiegokolwiek inwentaryzacji przyrodniczej terenu parku i zupełnie nie wiadomo co miałyby być szczegółowym przedmiotem jego ochrony. Również rozporządzenie powołujące park ma się nijak do obecnego stanu prawnego i w zasadzie stanowi martwy przepis. Na analizowanym terenie znajdują się dęby o charakterze pomnikowym porastające zbocze cieką (północno-zachodnie obrzeże terenu 1L i 1Z), które posiadają podwyższoną wartość przyrodniczą i jako takie mogłyby stanowić element celów ochrony parku. Na pozostałym terenie brak jest jakichkolwiek wartości przyrodniczych, które mogłyby stanowić przedmiot ochrony parku.

Zgodnie z opracowaniem studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁶ na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie wyznaczono korytarzy ekologicznych. Również w opracowaniach dotyczących całego kraju⁷ nie wskazywano tu korytarzy ekologicznych. Obecnie teren jest zabudowany w części północno-wschodniej obiektami oczyszczalni ścieków, a w części południowo-zachodniej ogrodzonym terenem firmy Foxmet, zwierzęta nie mają tu możliwości migracji.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów przemysłowych związany z obiektami oczyszczalni ścieków, terenem zakładu Foxmet, gdzie składowane są różnego typu odpady i złom oraz drogą wykonaną z płyt betonowych. Również występujące w otoczeniu zakładów zadrzewienia mają charakter ruderalny. Brak jest na analizowanym terenie jakichkolwiek wartości krajobrazowych. Drzewa o charakterze pomnikowym rosnące w części północno-zachodniej praktycznie nie są widoczne, gdyż przesłaniają je zadrzewienia o charakterze ruderalnym.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2002 roku (patrz rozdział 1.4), którego ustalenia w sposób znaczny już się zdezaktualizowały. W tym mpzp wskazano przeznaczenia, które umożliwiały różnego rodzaju formy zagospodarowania i przekształcenia terenów, głównie funkcję produkcyjno-usługową.

⁶ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

W niniejszym projekcie planu wskazano natomiast dodatkowo tereny IO, które umożliwiają realizację obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu tereny objęte opracowaniem mogłyby zostać przekształcone w kierunku przemysłowym (z wyjątkiem niewielkiej części południowo-wschodniej), natomiast powstanie obiektów związanych z gospodarką odpadami byłoby możliwe tylko w ograniczonym zakresie (np. obiekty ściśle związane z istniejącą funkcją produkcyjną). Stan środowiska na niezabudowanych do tej pory terenach mógłby ulec zmianie w wyniku realizacji zabudowy również na podstawie obowiązujących mpzp, nie mniej nie występują tu cenne wartości przyrodnicze, a tereny te mają charakter już obecnie silnie przekształcony.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Pewnym problemem związanym z ochroną prawną przyrody jest jego położenie w obrębie parku krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, dla którego de facto nie obowiązują żadne przepisy, nigdy również nie ustanowiono co jest celem jego ochrony. Istnienie parku w obecnym stanie jest więc martwym przepisem, z którego nie wynikają żadne korzyści dla przyrody, ani ewentualne obostrzenia dla potencjalnych inwestorów. Na analizowanym terenie, w jego części północno-zachodniej (skraj terenów 1L i 1Z) rośnie kilkanaście dębów o rozmiarach pomnikowych, które do tej pory nie były objęte ochroną jako pomniki przyrody. Należy dążyć do objęcia ich skuteczną ochroną prawną w jak najszybszym czasie zgodnie z odpowiednimi procedurami. Drzew o podobnym charakterze jest w otoczeniu analizowanego terenu kilkadziesiąt, a na terenie gminy kilkaset, czekają one na objęcie ochroną. Niewątpliwie również problemem ochrony środowiska jest kondycja tego terenu, na którym obiekty oczyszczalni ścieków oraz gospodarowania odpadami funkcjonują już od wielu lat i powodują powstawanie szeregu uciążliwości, jak hałas, pylenie, odory, wzmożony ruch pojazdów itp. Pozytywna jest jednak lokalizacja tych obiektów, w znacznym oddaleniu od jakiegokolwiek zabudowy mieszkaniowej, co minimalizuje niekorzystne oddziaływania oraz potencjalne konflikty społeczne.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych na skutek kolizji z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób który powodowałby ich likwidację albowiem na terenach wskazanych do urbanizacji brak jest jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych oraz cieków. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy związanej z gospodarką odpadami wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. Powstanie nowej zabudowy gospodarki odpadami niewątpliwie wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków i to w sposób znaczący. Często będą one musiały być unieszkodliwiane w szczególny sposób, czego w żaden sposób nie można przewidzieć, nie są bowiem znane rodzaje przedsięwzięć, jakie będą tu mogły powstać, jednak będą one musiały być zawsze oparte na pozwoleniach i różnorodnych decyzjach. W projekcie planu wskazano szereg ustaleń dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, jednak szczegółowe ustalenia będą każdorazowo musiały odnosić się do specyfiki przedsięwzięć. W przypadku poszerzania różnych rodzajów gospodarki odpadami będą musiały zostać uwzględnione wszelkie obowiązujące przepisy w dziedzinie lokalizowania tego typu obiektów.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym terenie nie występują użytkowe poziomy wodonośne, z tego punktu widzenia lokowanie na tym terenie obiektów związanych z gospodarką odpadami jest korzystne, minimalizuje bowiem zagrożenia dla wód podziemnych. Nie przewiduje się szczególnego zagrożenia wód podziemnych, choć zawsze powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych, np. wód gruntowych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń. Tak jak opisano to już powyżej ograniczenie zagrożeń będzie związane każdorazowo z dopuszczaniem inwestycji prowadzącej gospodarkę odpadami po wnikliwej ocenie oddziaływania na środowisko i wydaniem wszelkich decyzji i pozwoleń.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, powstanie tu topoklimat terenów zurbanizowanych. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania, należy jednak zwrócić uwagę, że duża część terenu jest już przekształcona, znajdują się tu już zabudowania oczyszczalni ścieków oraz zakładu Foxmet, a na pozostałych terenach zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Topoklimat jest tu więc

obecnie miejscami również silnie zmieniony i ma częściowo charakter terenów zurbanizowanych i przekształconych.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada realizację funkcji związanej z gospodarką odpadami. Realizacja tych funkcji może wpłynąć znacząco na przekształcenie powierzchni terenu, wskutek realizacji zabudowy związanej z tymi działalnościami. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, mogące mieć duży zasięg, towarzyszą one jednak wprowadzeniu każdego typu inwestycji, istotne jest również, że powierzchnie terenu została już wcześniej znacznie przekształcona i zmieniona w wyniku powstania obiektów oczyszczalni ścieków.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy na terenach wskazanych do urbanizacji istniejące tu gleby ulegną w większości zniszczeniu (zajętość terenu), choć należy mieć świadomość, że praktycznie brak jest tu gleb mających wartość dla rolnictwa. Gleby na terenach IO są już od lat odkształcone i stanowią ruderalne nieużytki, mocno zadrzewione. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych, teren użytku leśnego pozostawiono w części północno-zachodniej jako tereny 1L w stanie niezmienionym. Nie występują tu także gleby klasy III, a dodatkowo teren ten znajduje się w obrębie administracyjnym miasta, nie zachodzi więc potrzeba uzyskania tzw. zgody rolnej.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami występującymi w głębokim podłożu i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

W związku z realizacją ustaleń planu część analizowanego obszaru (część w otoczeniu istniejącego zakładu Foxmet oraz teren na południe od oczyszczalni ścieków) zmieni swój charakter z terenów porastających zadrzewieniami na tereny zabudowane o charakterze zurbanizowanym (zabudowa związana z gospodarowaniem odpadami). Wprowadzenie zabudowy na wszystkich terenach przeznaczonych pod urbanizację spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu zadrzewień dotychczas tu występujących na rzecz gatunków zieleni towarzyszącej na terenach realizacji zabudowy (np. trawniki, ogrody, zieleńce). Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z terenami zadrzewień zostaną z tych terenów wyparte, a wprowadzone zostaną gatunki charakterystyczne dla zieleni towarzyszącej zabudowie np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż nie posiadają one dużej wartości przyrodniczej i położone są w otoczeniu terenów już silnie przekształconych i o charakterze ruderalnym. W obowiązujących na tym terenie mpzp wskazywane były już

przeznaczenia, które umożliwiały jego urbanizację w kierunku przemysłowym. W otoczeniu analizowanych terenów znajdują się rozległe powierzchnie rolne i dużych zadrzewień śródpolnych, gdzie zwierzęta dalej będą mogły bytować. Na analizowanym terenie, w jego części północno-zachodniej (skraj terenów 1L i 1Z) rośnie kilkanaście dębów o rozmiarach pomnikowych, które do tej pory nie były objęte ochroną jako pomniki przyrody, znajdują się one poza obszarem urbanizacji i nie są zagrożone.

Reasumując na terenach objętych planem i wskazanych do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy szczególnie cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIEŃNIA 2004 R. ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Analizowany teren znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, podwyższona wartość przyrodnicza posiada tu dolina Potoku z Przegędzy. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich – został utworzony Rozporządzeniem nr 181/93 Wojewody Katowickiego z 23 listopada 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1993 r. nr 15, poz. 130 ze zm). Na terenie parku i jego otuliny obowiązują przepisy wynikające z przywołanego powyżej rozporządzenia. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które byłyby kolizyjne z tym rozporządzeniem. Należy zwrócić uwagę, że pomimo upływu ponad 31 lat od ustanowienia parku wciąż nie ma planu jego ochrony – a więc dokumentu który winien integrować wszelkie działania na terenie parku. Brak jest również jakiegokolwiek inwentaryzacji przyrodniczej terenu parku i zupełnie nie wiadomo co miałyby być szczegółowym przedmiotem jego ochrony. Również rozporządzenie powołujące park ma się nijak do obecnego stanu prawnego i w zasadzie stanowi martwy przepis. Na analizowanym terenie znajdują się dęby o charakterze pomnikowym porastające zbocze cieku (północno-zachodnie obrzeże terenu 1L i 1Z), które posiadają podwyższoną wartość przyrodniczą i jako takie mogłyby stanowić element celów ochrony parku. Na pozostałym terenie brak jest jakichkolwiek wartości przyrodniczych, które mogłyby stanowić przedmiot ochrony parku. Drzewa znajdują się na terenach o przeznaczeniach przyrodniczych, które nie będą podlegały zmianom zagospodarowania.

Zgodnie z opracowaniem studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁸ na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie wyznaczono korytarzy ekologicznych. Również w opracowaniach dotyczących całego kraju⁹ nie wskazywano tu korytarzy ekologicznych. Obecnie teren jest zabudowany w części północno-wschodniej obiektami oczyszczalni ścieków, a w części południowo-zachodniej ogrodzonym terenem firmy Foxmet, zwierzęta nie mają tu możliwości migracji. Po dalszej zabudowie terenu sytuacja nie ulegnie znaczącej zmianie, w dalszym ciągu zwierzęta do przemieszczania

⁸ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

się będą wykorzystywały tereny okolicznych łąk i zadrzewień, zamiast bezpośredniego sąsiedztwa obiektów oczyszczalni i firmy Foxmetal.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Krajobraz analizowanego terenu ulegnie znaczącej zmianie, na terenach do tej pory niezabudowanych powstanie krajobraz przemysłowy, związany z gospodarką odpadami, przy czym istotne jest, że obecnie istnieje tu już krajobraz terenów przemysłowych, z głównym obiektem oczyszczalni ścieków, znacznie przekształcony, z roślinnością ruderalną, a miejscami z terenami zupełnie pozbawionymi roślinności. Po realizacji ustaleń planu pojawi się tu dodatkowo krajobraz terenów gospodarki odpadami. Tego typu obiekty zupełnie wymykają się jakimkolwiek ocenom, o ile nie są znane jakiejkolwiek bliższe założenia. Na obecnym etapie nie sposób jednak tego przewidzieć, można niewątpliwie jednak uznać, że krajobraz na analizowanym terenie ulegnie znaczącej zmianie w stosunku do stanu istniejącego, który już obecnie posiada cechy krajobrazu terenów przekształconych.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu obiektów.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu wprowadza różnego typu funkcje o charakterze gospodarki odpadami, które mogą mieć potencjalny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Realizacja funkcji związanych z gospodarką odpadami może przyczynić się do występowania emisji, często o charakterze niezorganizowanym, podobnie jak ma to miejsce na podobnych tego typu obiektach. Zagrożenie ze strony obiektów usługowych i przemysłowych jest zwykle niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń. Zwykle też nie powodują znaczących emisji, choć w przypadku łamania przepisów czy awarii może występować przekroczenie norm jakości. Tereny IO mogą być traktowane w niektórych przypadkach właśnie jako specyficzny rodzaj obiektów przemysłowych (przetwórstwo surowca – odpadu). Na terenach IO dopuszczono możliwość różnego typu gospodarowania odpadami, co może prowadzić do wystąpienia uciążliwości, głównie o charakterze zapachowym, podobnie jak ma to miejsce na innych składowiskach czy miejscach gdzie odpady są przetwarzane.

Ewentualna budowa obiektów związanych z przetwórstwem odpadów może powodować uciążliwości związane głównie z odorami, które nie są normowane. Należy zwrócić uwagę, że w ostatnich latach problem występowania odorów od różnego typu składowisk jest coraz dotkliwszy, zwłaszcza w okresach gorącego, upalnego lata, a z takimi mamy ostatnio dość często do czynienia. Związane to jest zarówno z sytuacją klimatyczną, jak i bardzo dużym przyrostem odpadów w ostatnich 10 – 15 latach, na co wpływ ma zmiana

stylu konsumpcji i handlu (bardzo duża ilość opakowań, pojawienie się modelu zakupów w marketach, nadmierne zakupy i w rezultacie wyrzucanie jedzenia itp.). Sytuacja ta niestety dotyczy także i innych miejsc w Polsce, gdzie znajdują się składowiska odpadów (np. Rybnik, Zabrze, Oświęcim) i nie jest tylko pojedynczym problemem. Minimalizacja negatywnych wpływów wymaga przeprowadzenia szczegółowych badań, analiz i nowoczesnych rozwiązań technologicznych, które wykraczają poza formułę mpzp, niewątpliwie jednak będą musiały zostać przeprowadzone. Na etapie inwestycyjnym powinno więc zostać przeprowadzone szczegółowe postępowanie, które z jednej strony oceni możliwe oddziaływania, w tym znaczące, a z drugiej wskaże rozwiązania technologiczne, które będą minimalizowały oddziaływania. Należy również zauważyć, że w przypadku niektórych przedsięwzięć nie jest możliwe ograniczenie uciążliwości. Zgodnie z art. 135 prawa ochrony środowiska „*jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla (...) składowiska odpadów komunalnych, kompostowni (...) tworzy się **obszar ograniczonego użytkowania***”. Kwestie te jednak powinny być szczegółowo rozstrzygnięte na etapie projektowym, gdy będą znane szczegółowe rozwiązania.

Zagrożenie ze strony pozostałych obiektów, nie związanych z gospodarką odpadami, dopuszczalnych na tych terenach usług i przemysłu ocenia się zwykle jako niewielkie, ponieważ przed ich realizacją i uruchomieniem muszą one spełnić odpowiednie wymogi w zakresie emisji do powietrza, zdają coroczne sprawozdania z zakresu korzystania ze środowiska, a ponadto podlegają kontroli ze strony WIOŚ. Ostateczna ocena będzie jednak dotyczyła konkretnych przedsięwzięć przy założeniu zgodnym z art. 144 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. ich oddziaływanie nie powinno wykraczać poza teren danego inwestora. Oddziaływanie obiektów oczyszczalni ścieków jest już mocno odczuwalne, gdyż obiekt funkcjonuje od wielu lat na tym terenie. Wszystkie te działalności mogą prowadzić do wzmożonego natężenia odorów i innych emisji na okoliczne tereny, jednak w pobliżu brak jest terenów zabudowy mieszkaniowej, co należy uznać za bardzo pozytywny czynnik sprzyjający lokalizacji obiektów gospodarki odpadami w tej lokalizacji, ograniczający możliwe konflikty społeczne. W zakresie ewentualnego lokalizowania instalacji fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji zanieczyszczeń, a ich strefa oddziaływania jest wyznaczona po granicy terenów na których są lokowane.

Projekt planu nie wprowadza żadnych nowych dróg wysokich klas. Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko.

W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to produkcyjnych, czy usługowych, czy też zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Na analizowanym terenie ponadnormatywne oddziaływania akustyczne mogą występować w związku z funkcjonowaniem tu oczyszczalni ścieków i terenu zakładu Foxmet. W przyszłości oddziaływania te związane będą z kontynuacją tych funkcji oraz z wszystkimi nowo planowanymi inwestycjami związanymi z gospodarką odpadami np. w związku z ruchem pojazdów, cięciem odpadów, załadunkiem i rozładunkiem, składowaniem odpadów, pracą maszyn, rozmowami pracowników i klientów. Wszystkie te aktywności mogą prowadzić do wzmożonego natężenia hałasu na okoliczne tereny, jednak w pobliżu brak jest terenów chronionych akustycznie, co należy uznać za bardzo pozytywny czynnik sprzyjający lokalizacji obiektów gospodarki odpadami w tej lokalizacji.

Wprowadzenie urbanizacji o charakterze gospodarki odpadami na nieużytkowanych dotychczas terenach może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, jednak w pobliżu nie występują tereny chronione akustycznie. Nowe oddziaływania będą mogły mieć bardzo zróżnicowany charakter, zależny od rodzaju nowo powstałych przedsięwzięć, co jednak na etapie mpzp nie jest znane. W zakresie ewentualnego lokalizowania instalacji fotowoltaicznych, jak pokazały już lata praktyki obiekty tego typu nie powodują jakichkolwiek emisji hałasu, a ich strefa oddziaływania jest wyznaczona po granicy terenów na których są lokowane.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W kontekście zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń zaliczyć można np.: montaż właściwych, zgodnych

z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów, a w ostateczności ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2023 r. poz. 733 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Projekt planu umożliwia realizację rozmaitych funkcji związanych z gospodarką odpadami na terenach IO m.in.:

- IOU – teren zakładu unieszkodliwiania odpadów
- IOO – teren spalarni odpadów
- IOP – teren punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- IOI – teren instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych

W tekście planu z katalogu dopuszczalnych przeznaczeń wyłączono składowiska odpadów oraz teren unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Należy zaznaczyć, że pomimo, że tego typu obiekty mogą wykazywać duże uciążliwości dla otoczenia, to jednak są potrzebne zarówno dla gospodarki, jak i prowadzenia zrównoważonej gospodarki odpadami. Kluczowe jest tu właściwie zaprojektowanie poszczególnych obiektów, tak by w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na otoczenie. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Gminy oraz programy gospodarki odpadami. Realizacja obiektów związanych z gospodarką odpadami poprzedzona będzie wykonaniem szczegółowych analiz na etapie uzyskiwania rozmaitych, przewidzianych przepisami prawa pozwoleń, co powinno zabezpieczyć właściwie funkcjonowanie obiektów. Jednak w przypadku realizacji funkcji gospodarki odpadami całkowite uniknięcie wystąpienia uciążliwości nie jest możliwe. W tym kontekście istotne jest lokalizacja tego terenu w oddaleniu od jakiegokolwiek zabudowy mieszkaniowej, co będzie minimalizowało potencjalne niekorzystne oddziaływania i konflikty społeczne.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zagrożeń ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Czerwionka-Leszczyny zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.
- zakaz stosowania dachów budynków z przesuniętym poziomem połaci w kalenicy.
- cały obszar objęty planem znajduje się w granicach parku krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich".
- sposób postępowania z odpadami winien być zgodny z regulacjami dotyczącymi gospodarki odpadami.
- możliwość budowy nowych sieci, a także modernizacji i rozbudowy istniejących sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się zmianę parametrów istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- planowane przebiegi sieci infrastruktury technicznej, jeśli pozwalają na to warunki techniczne, należy prowadzić równoległe do dróg, bądź równoległe do granic działek ewidencyjnych, ogrodzeń.
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych wodociągów rozdzielczych.
- zaopatrzenie w energię elektryczną należy realizować z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych sieci średniego i niskiego napięcia.
- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej, należy realizować z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych sieci gazowych.
- ustala się indywidualny sposób zaopatrzenia w ciepło.
- zaopatrzenie w usługi telekomunikacyjne należy realizować z wykorzystaniem istniejących oraz projektowanych sieci telekomunikacyjnych.

- wody opadowe i roztopowe należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi wód.
- ścieki bytowe należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym terenie, jak i w jego pobliżu nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1130) oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 poz. 2404) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto obszar położony w gminie miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, położony w rejonie ul. Nowy Dwór w obrębie Leszczyny, w rejonie istniejącej oczyszczalni ścieków. MPZP procedowany jest na podstawie uchwałą nr III/28/24 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 3 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny obejmującego obszar w rejonie ul. Nowy Dwór w obrębie Leszczyny. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 29,8 ha. Uchwalenie planu miejscowego stanowi kolejny etap prac mających na celu stworzenie możliwości realizacji gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej oczyszczalni ścieków. Dokonana w 2023 r. zmiana ustaleń studium dla przedmiotowego terenu umożliwiła zmianę zapisów obowiązującego dotychczas na tym terenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 2002 r.

Projekt mpzp ustala w części północno-wschodniej zgodnie ze stanem faktycznym teren 1IK – kanalizacji. W części południowo-zachodniej, również zgodnie ze stanem faktycznym wskazano teren gospodarowania odpadami 1IO, przy czym w stosunku do stanu obecnego projekt planu umożliwia przesunięcie terenów gospodarowania odpadami o tereny zadrzewień, które znajdują się na południe i zachód od obecnego terenu zakładu (poszerzenie o ok. 30 – 50 metrów). Natomiast w części południowo-wschodniej wskazano teren 2IO, w miejscu gdzie obecnie znajdują się ruderalne zadrzewienia (teren na południe od oczyszczalni ścieków). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 poz. 2404) na terenach IO – gospodarowania odpadami możliwe jest powstanie następujących terenów:

- Teren zakładów unieszkodliwiania odpadów
- Teren spalarni odpadów
- Teren punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- Teren instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych

W tekście planu z katalogu dopuszczalnych przeznaczeń wyłączono składowiska odpadów oraz teren unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

Tereny objęte planem są już w dużej mierze przekształcone na skutek działalności oczyszczalni ścieków oraz firmy Foxmet zajmującej się m.in. gospodarką odpadami, praktycznie nie występują tu jakiegokolwiek cenne walory przyrody ożywionej. Tereny te dawniej oraz obecnie pełnią funkcję związaną z gospodarką odpadami i oczyszczaniem ścieków, które powodują szereg negatywnych oddziaływań np. poprzez pylenie, hałas, spływy zanieczyszczonych wód, ruch pojazdów, emisje gazów, odory. Na analizowanym terenie umożliwiono poszerzenie funkcji IO – gospodarowania odpadami, co wpłynie na powstanie ewentualnych nowych oddziaływań, ale tak jak już to wskazano, są to tereny

już przekształcone oraz oddalone od zabudowy mieszkaniowej. Wszelkie te działalności mogą prowadzić do powstania znaczących oddziaływań różnorodnego typu, na dzień dzisiejszy jednak trudno je przewidzieć, nie znając jakichkolwiek technologii, ani rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. Nie mniej powstanie tego typu obiektów będzie wymagało przeprowadzenia szczegółowych procedur na dalszych etapach postępowań.

W związku z brakiem cennych siedlisk przyrodniczych nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na przyrodę ożywioną, zajęte będą tylko małowartościowe zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Natomiast lokalizacja nowej zabudowy związanej z gospodarką odpadami będzie mogła generować znaczące oddziaływania na środowisko. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że tereny te były już w dużej mierze w ten lub inny sposób wskazywane do urbanizacji i przekształceń w obowiązujących mpzp, a także już na dzień dzisiejszy od wielu lat mocno oddziałują na środowisko. Bardzo istotne jest, że położone są one w znacznym oddaleniu od jakiegokolwiek zabudowy mieszkaniowej, co w znacznym stopniu minimalizuje jakiegokolwiek zagrożenia oraz ogranicza możliwość wystąpienia konfliktów społecznych.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Analizowany obszar położony jest w gminie miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, w jej części miejskiej, w dzielnicy Leszczyny, w rejonie oczyszczalni ścieków. Opracowaniem objęty jest teren oczyszczalni oraz siedziba firmy Foxmet sp. z o.o., która zajmuje się wyburzeniami, skupem złomu oraz gospodarką odpadami. W otoczeniu tych terenów porastają zadrzewienia w formie niewielkich lasów po części o charakterze ruderalnych samosiejek wyrosłych tu na skutek naturalnej sukcesji. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 29,8 ha. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą osady czwartorzędowe zalegające na starszych utworach trzeciorzędowych i karbońskich. W części północnej na powierzchni odsłaniają się również utwory mioceńskie. Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek ciek, nawet w postaci niewielkich rowów melioracyjnych, brak jest również zbiorników wód powierzchniowych, za wyjątkiem kilku zbiorników technicznych stanowiących element oczyszczalni ścieków. Poza wschodnią granicą terenu przepływa ciek Bierawka, zaś poza granicą zachodnią niewielki ciek bez nazwy, płynący jednak, podobnie jak i Bierawka głęboko wciętą doliną. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Rybnik w podłożu analizowanego obszaru nie wydzielono użytkowych poziomów wodonośnych. Analizowany teren położony jest na wyniesieniu i skłonie lekko pofalowanej wysoczyzny morenowej płaskiej, której morfologia kształtuje tę część Płaskowyżu Rybnickiego. Wysoczyzna rozciąga się na całym terenie na którym niegdyś ulokowane było gospodarstwo rolne Nowy Dwór, zaś po stronie wschodniej, zachodniej i północnej zaznacza się jej skłon, który opada do doliny Bierawki i do dolinek mniejszych cieków. Rzędne wynoszą o 248 – 250 m n.p.m. Powierzchnia terenu jest tu znacznie przekształcona na skutek realizacji obiektów oczyszczalni ścieków i terenów firmy

Foxmet. Na analizowanym terenie pierwotnie występowały gleby pseudobielicowe oraz gleby brunatne wylugowane zaliczone do kompleksu żytznego słabego. Zgodnie z mapą ewidencyjną miasta Czerwionka-Leszczyny w części północno-zachodniej i południowo-wschodniej wskazywano grunty orne klasy RIVa, RIVb, RV i RV, jednak obecnie na tym terenie jakiegokolwiek uprawy polowe nie są prowadzone, dawne grunty orne porastają zadrzewieniami wyrosłymi na skutek naturalnej sukcesji w wieku ok. 30 – 40 lat. W podłożu analizowanego terenu występują złoża węgla kamiennego Dębieńsko (ID Midas 347) i Dębieńsko 1 (ID Midas 11191), granice tych złóż pokrywają się. W przeszłości dla eksploatacji złoża węgla kamiennego „Dębieńsko 1” wyznaczono obszar i teren górniczy „Dębieńsko 1”, które jednak zostały już zniesione. Złoże „Dębieńsko 1” planowane było do wydobycia, ale od momentu udzielenia koncesji w 2008 r. jakiegokolwiek uruchomienie eksploatacji nie nastąpiło. Analizowany teren obejmuje zabudowę oczyszczalni ścieków należącej do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Czerwionka-Leszczyny sp. z o.o., które zajmują centralną i północno-wschodnią część terenu. W części zachodniej znajduje się teren firmy Foxmet sp. z o.o. Przez centralną część obszaru z północy na południe przebiega ulica Nowy Dwór, która obsługuje dojazd do obu opisanych powyżej obiektów, głównie dość intensywny, związany z ruchem samochodów ciężarowych. Na pozostałych terenach, w otoczeniu obu obiektów rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym, wyrosłe prawdopodobnie na skutek naturalnej sukcesji, o wieku ok. 25 – 40 lat. Skład tych zadrzewień jest bardzo zróżnicowany, występują tu klony, brzozy, czeremchy amerykańskie, robinie akacjowe, dęby, leszczyny, topole oraz szereg innych gatunków. Zadrzewienia te nie są wydzielone jako lasy, choć od strony formalnej, ze względu na wiek powoli nabierają już charakteru leśnego. Natomiast w części północno-zachodniej, na skraju dolinki cieku, rośnie pas dębów o rozmiarach pomnikowych, które są wskazane jako użytek leśny Ls. Zgodnie z planem urządzania lasu wskazano tu las dębowy o wieku 120 lat. Część drzew, które tu rosną osiąga rozmiary pomnikowe i spełniają one kryteria pomników przyrody (obwód powyżej 300 cm). Drzewa te rosną na północno-zachodnim obrzeżu terenu 1L i 1Z. Na pozostałych obszarach brak jest wartości przyrodniczych, tereny obu zakładów są silnie przekształcone, a tereny zadrzewień w części południowo-wschodniej i północno-zachodniej nie mają dużej wartości przyrodniczej, stanowią je wyrosłe na skutek naturalnej sukcesji drzewa o charakterze ruderalnym. Cały analizowany teren leży w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Na analizowanym terenie znajdują się dęby o charakterze pomnikowym porastające zbocze cieku (północno-zachodnie obrzeże terenu 1L i 1Z), które posiadają podwyższoną wartość przyrodniczą i jako takie mogłyby stanowić element celów ochrony parku. Na pozostałym terenie brak jest jakiegokolwiek wartości przyrodniczych, które mogłyby stanowić przedmiot ochrony parku. Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów przemysłowych związany z obiektami oczyszczalni ścieków, terenem zakładu Foxmet, gdzie składowane są różnego typu odpady i złom oraz drogą wykonaną z płyt betonowych. Również występujące w otoczeniu zakładów zadrzewienia mają charakter ruderalny. Brak jest na analizowanym terenie jakiegokolwiek wartości krajobrazowych. Drzewa o charakterze pomnikowym rosnące w części północno-zachodniej praktycznie nie są widoczne, gdyż przesłaniają je zadrzewienia o charakterze

ruderalnym. Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych na skutek kolizji z istniejącymi stawami czy ciekami, w sposób który powodowałby ich likwidację albowiem na terenach wskazanych do urbanizacji brak jest jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych oraz cieków. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy związanej z gospodarką odpadami wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. Powstanie nowej zabudowy gospodarki odpadami niewątpliwie wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków i to w sposób znaczący. Często będą one musiały być unieszkodliwiane w szczególny sposób, czego w żaden sposób nie można przewidzieć, nie są bowiem znane rodzaje przedsięwzięć, jakie będą tu mogły powstać, jednak będą one musiały być zawsze oparte na pozwoleniach i różnorodnych decyzjach. W projekcie planu wskazano szereg ustaleń dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, jednak szczegółowe ustalenia będą każdorazowo musiały odnosić się do specyfiki przedsięwzięć. W przypadku poszerzania różnych rodzajów gospodarki odpadami będą musiały zostać uwzględnione wszelkie obowiązujące przepisy w dziedzinie lokalizowania tego typu obiektów. Krajobraz analizowanego terenu ulegnie znaczącej zmianie, na terenach do tej pory niezabudowanych powstanie krajobraz przemysłowy, związany z gospodarką odpadami, przy czym istotne jest, że obecnie istnieje tu już krajobraz terenów przemysłowych, z głównym obiektem oczyszczalni ścieków, znacznie przekształcony, z roślinnością ruderalną, a miejscami z terenami zupełnie pozbawionymi roślinności. W związku z realizacją ustaleń planu część analizowanego obszaru (część w otoczeniu istniejącego zakładu Foxmet oraz teren na południe od oczyszczalni ścieków) zmieni swój charakter z terenów porastających zadrzewieniami na tereny zabudowane o charakterze zurbanizowanym (zabudowa związana z gospodarowaniem odpadami). Na analizowanym terenie, w jego części północno-zachodniej (skraj terenów 1L i 1Z) rośnie kilkanaście dębów o rozmiarach pomnikowych, które do tej pory nie były objęte ochroną jako pomniki przyrody, znajdują się one poza obszarem urbanizacji i nie są zagrożone. Projekt planu wprowadza różnego typu funkcje o charakterze gospodarki odpadami, które mogą mieć potencjalny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny. Wszystkie te działania mogą prowadzić do wzmożonego natężenia odoru i innych emisji na okoliczne tereny, jednak w pobliżu brak jest terenów zabudowy mieszkaniowej, co należy uznać za bardzo pozytywny czynnik sprzyjający lokalizacji obiektów gospodarki odpadami w tej lokalizacji, ograniczający możliwe konflikty społeczne.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995;

Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998;

Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004;

Informacja o stanie środowiska 2008, WIOŚ Katowice, 2009;

Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001;

Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995;

Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, które zostało uchwalone uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Nowy Dwór, widok w kierunku północnym obszaru

Fot. 2 Zadrzewienie na północ od terenu 110

Fot. 3 Ul. Nowy Dwór, widok w kierunku południowym obszaru, zakład Foxmet

Fot. 4 Południowa część oczyszczalni ścieków

Fot. 5 Teren zakładu Foxmet

Fot. 7 Ul. Nowy Dwór, widok w rejonie południowej granicy obszaru

Fot. 6 Zadrzewienia po południowej stronie zakładu Foxmet

Fot. 8 Zadrzewienie na terenie 210

Fot. 9 Oczyszczalnia ścieków, widok w części północnej

Fot. 10 Oczyszczalnia ścieków, część centralna

Fot. 11 Zadrzewienia na terenie 1Z, część północna

Fot. 12 Zadrzewienia na terenie 1Z, w części południowej

Fot. 13 Cenne dęby na północno-zachodnim skraju terenu 1L

Fot. 14 Jak powyżej

Fot. 15 Jak powyżej

Fot. 16 Na pierwszym planie kolejny dąb o charakterze pomnikowym, na drugim planie dolina cieków bez nazwy (poza terenem objętym mpzp)